

KRIK PROTI VOJNAM Borut Pogačnik

Nekdanji predsednik zveze mag. Adolf Videnšek in voditelj oddaje Borut Pogačnik

Foto: NT&RC

V juniju **Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije** praznuje svoj praznik. Ob tej priložnosti smo v studiu **Radia Celje** posneli oddajo z **nekdanjim predsednikom zveze mag. Adolfom Videnškom**, ki bo na sporedu v nedeljo, **14. junija**, med **18.15 in 18.45 uro**. Tri mandate je vodil zvezo v dobrih in slabih časih, zato se še dobro spominja katastrof, ki so se takrat dogajale v Sloveniji, zlasti kar zadeva epidemijo covida, poplave in še vedno delno neuresničene pravice civilnih invalidov v naši državi.

Spomnil je tudi na **pretekle dogodke v zgodovini civilnih invalidov**, zlasti po 2. svetovni vojni, ko niso še imeli svojega pravega statusa. Dandanašnji čas – je **čas vojn in hudega nasilja**, kjer **najbolj trpijo civilne žrtve**. Te se na vseh bojiščih po svetu zdaj že pišejo v sto tisočih, saj je samo na **rusko-ukrajinski fronti** bilo do zdaj ubitih skoraj dva milijona vojakov, običajno pa je število civilnih žrtev še veliko večje.

Dotaknil se je še **drugih vojnih žarišč**, kar zadeva **Bližnji in Srednji vzhod**. Povsod smo priče nerešenim konfliktom in neupoštevanju svetovnega civilizacijskega prava. Bil je tudi **kritičen do Evropske unije**, ki bi morala več storiti na diplomatskem področju, kot pa je do zdaj. Orožarski lobiji po svetu nočejo slišati, da sploh **obstajajo civilne žrtve vojn**, kar je sam doživel na posvetu Nato pakta na Brdu pri Kranju pred leti, ko je hotel postaviti vprašanje v zvezi s tem, pa mu sploh niso dali besede.

Konflikti ne nastajajo samo na svetovnih zemljevidih, ampak tudi med ljudmi na sploh, zaradi različnih in nasprotujočih si interesov. To lahko opazimo v delovnih skupinah, med sosedi ali pa v družinah. Zato je mag. Adolf Videnšek mnenja, da bi **moral pričeti reševati vsa nesoglasja že takoj**, ko se ta pojavijo. Tudi sam je vedno iskal takšne načine rešitev, ki niso vodile še k večjim konfliktom, zameram ali celo kaj hujšega.

Čeprav ni več predsednik zveze, pa ga še vedno zanima položaj civilnih invalidov, saj je s tem in bo povezan do svoje smrti, ali kakor je dejal: **»Mi smo živi spomeniki vojn in nesmiselnega nasilja!«**

Zanimivi oddaji boste lahko prisluhnili v nedeljo, **14. junija 2026**, na frekvencah radia, ki so: **90.6, 94.8, 95.1 in 95.9 MHz.**

CELJE ŽALUJE

Dušan Konda

Mestna občina Celje

Foto: Kajakaška zveza Slovenije/B.P. – ZIFS 2026

Prejemnik **Zlate plakete Mestne občine Celje Dušan Konda** je v nedeljo, **31. maja 2026**, **tragično preminul**. Še v torek, 2. junija, je bilo **čutiti med meščani Celja veliko žalosti**. Pogovarjali smo se s številnimi in vsi so imeli samo veliko dobrih besed o pokojnem, zlasti, ker je močno prispeval k ugledu Celja tudi na športnem področju.

Kot je zapisal Dnevnik, 2. junija, **pokojni Dušan Konda**, ni prenesel domnevno lažnivih obsodb na svoj račun, ker ni nikomur ponujal nikakršne podkupnine. Celjani se sprašujejo, kako so lahko brez konkretnih dokazov nekateri mediji že oblikovali presojo, da je bilo temu tako. Še bolj se gre čuditi, pravijo Celjani, izpovedi novodošlega poslanca v Državnem zboru, ki bo verjetno še premišljal o svojih izjavah. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek, 8. junija, ob 15. uri na celjskem pokopališču.

Združenje invalidov – Forum Slovenije je tesno povezano z mestom Celje, saj imamo tam že od februarja 1998 na **Radiu Celje** svojo **stalno radijsko oddajo** z naslovom **Sončni žarek**, kamor smo vabili tudi **športne strokovnjake**, ki so velikokrat bili v pomoč tudi številnim celjskim invalidom.

Prav tako pa že šest let v našo **dežurno službo** sprejemamo **klice vseh tistih, ki so v stiski** in ne vedo, kako bi uspeli rešiti težavo v svojem življenju. Danes ne vemo, če nas je morda pokojni Dušan Konda hotel poklicati, ali pa nas celo je, saj smo imeli v nedeljo 31. maja, veliko klicev brez opazne številke. Kljub temu smo se javili na vse takšne, vendar ni bilo odgovora...

KOLESARJENJE ZA DRUŽINE SLEPIH IN SLABOVIDNIH Brigita Kosi

Tandem kolo za slepe in slabovidne

Foto: zajem zaslona Voice of America (YouTube)

»Kolesarjenje ni le premagovanje razdalj, ampak tudi premagovanje predsodkov. Ob ustrezni podpori lahko skupaj ustvarjamo nepozabna doživetja.«

Od 5. do 7. junija 2026 bo v organizaciji Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije potekalo tridnevno družinsko kolesarjenje slepih in slabovidnih staršev ter njihovih družin. Dogodek bo potekal z izhodiščem na Okroglem pri Naklem, udeleženci pa bodo v treh dneh prekolesarili del Gorenjske in osrednje Slovenije.

Program se bo začel v petek s prihodom in uvodnim druženjem. V soboto se bo kolesarjenje ob 9. uri začelo izpred Doma oddiha Zveze (Okroglo 8, Naklo), udeleženci pa bodo prekolesarili krožno traso Okroglo–Preddvor–Tržič–Okroglo. V večernem času bo na Okroglem potekala tudi predstavitev kolesarjenja s tandemom.

V nedeljo se bo kolesarska karavana ob 9. uri podala na pot proti Zbiljskemu jezeru; od tam se bo del skupine vrnil na izhodišče, del pa bo kolesarjenje nadaljeval proti Ljubljani.

Udeleženci bodo kolesarili s tandemskimi in običajnimi kolesi, pri čemer bodo slepi in slabovidni vključeni ob podpori usposobljenih spremljevalcev v okviru programa Mreža spremljevalcev za preprečevanje socialne izključenosti slepih in slabovidnih.

Dogodek, ki je le en v nizu številnih aktivnosti v tednu slepih, ni namenjen zgolj športni aktivnosti, temveč predvsem druženju, povezovanju in omogočanju skupnih družinskih doživetij.

Medtem ko je kolesarski izlet za večino družin nekaj samoumevnega, za družine slepih in slabovidnih pogosto pomeni dodatne izzive – od zagotavljanja opreme do organizacije ustrezne podpore.

Dogodek hkrati predstavlja priložnost, da širša javnost spozna pomen vključevanja, dostopnosti in medsebojne podpore ter dejavno vlogo slepih in slabovidnih v vsakdanjem in pristočnem življenju.

VAJE PEVSKEGA ZBORA NA JESENICAH Katarina Lukešević

Sodelovanje pri pevskih vajah

oto: S.B. – ZIFS 2026

Pevska dejavnost je razvita tudi med starejšimi in invalidsko populacijo. Na skupinskih pevskih vajah je sodelovalo kar veliko pevk in pevcev pevskega zbora. Vaje imajo enkrat tedensko na Jesenicah. Pri vajah je sodelovala tudi skupina uporabnikov programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja**. Z njimi je bila izvajalka Simona, ki je poleg ostalih prisotnih, prisluhnila in se prepustila **zvokom glasbe**. Pevski zbor je s svojimi glasovi napolnil prostor s toplino in pozitivno energijo.

V SPOMIN PRETEKLOSTI – ZA MIRNO PRIHODNOST Andreja Rožič

V spomin preteklosti – za mirno prihodnost

56 let organiziranega delovanja

Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije

vas vljudno vabi

na proslavo ob Dnevu civilnih invalidov vojn Slovenije,

ki bo v četrtek, 18. junija 2026, ob 11.00 uri

*v prostorih **Jamarskega doma**, Gorjuša, 1233 Dob.*

Proslava ob Dnevu civilnih invalidov vojn Slovenije

Foto: ZDCIVS

Vabimo vas na proslavo ob **Dnevu civilnih invalidov vojn Slovenije**, ki bo v četrtek, **18. junija 2026**, ob **11.00 uri** v **Jamarskem domu na Gorjuši**. **Kulturni program** bo obogatila **Nuška Drašček**, ki je vsestranska umetnica in ena najprepoznavnejših slovenskih pevk, ki s svojo karizmo in odličnimi interpretacijami navdušuje občinstvo vseh generacij. Veseli bomo, če se nam boste pridružili pri obeležitvi tega pomembnega dne ter s svojo navzočnostjo počastili **dolgoletno delovanje in prizadevanja civilnih invalidov vojn Slovenije**.

KAM Z OSEBAMI Z MOTNJO V DUŠEVNEM RAZVOJU, KO STARŠI OBNEMOREJO?

Borut Pogačnik

Branka in Luka Perne

Foto: Rok Bašnec

V sredini oddaji **Odprta dlan**, **10. junija 2026**, se bomo z **Branko Perne**, mamo in predsednico Sožitja - Zveze društev za pomoč osebami z motnjo v duševnem razvoju spraševali prav to. Sodelujte s svojimi vprašanji v času oddaje, ki je med **10.30 in 11.15 uro** na številki **01 786 0400**. Frekvence Radia Zeleni val so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

PRISLUHNIMO TIŠINI: URBAN: ZGODBA, KI SPREMINJA MEDICINO

Vlasta Tifengraber

Zdravilo Urbagen končno dobilo zeleno luč

Foto: Prisluhnilimo tišini

Diagnoza redke genske bolezni. Nekaj črk v kratiki, ki jo starši slišijo prvič – brez odgovorov, brez zdravljenja in brez zagotovil za prihodnost. **CTNNB1**. Sindrom, ki **prizadene razvoj možganov in telesa ter otrokom prinaša hude gibalne in razvojne motnje**. Na svetu je le nekaj **sto otrok s to diagnozo**. Toda prav iz Slovenije prihaja zgodba, ki je spremenila potek te redke bolezni. V oddaji predstavljamo zgodbo **dečka Urbana** in **njegove mame Špele Miroševič**, ki se ni sprijaznila z diagnozo svojega sina. Namesto čakanja na rešitev je začela povezovati zdravnike, raziskovalce in laboratorije z vsega sveta ter **sprožila razvoj prve genske terapije za ta sindrom**. Po letih raziskav, mednarodnih konferenc, laboratorijskega dela in zbiranja sredstev je **zdravilo Urbagen** končno dobilo zeleno luč. Konec lanskega leta ga je prvi prejel prav Urban.

Oddaja Prisluhnilimo tišini bo na **sporedu v sredo, 10. junija 2026, ob 14.45 uri na TV SLO 1.**

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 16. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- J. S. iz okolice Novega Mesta opozarja, kako bi morali biti bolj objektivni pri ocenjevanju sposobnosti otrok določenih skupin prebivalcev manjšin. Ko se kdorkoli od nas rodi, praktično nima pojma o družbeni skupini v katero je porojen. Nič ne ve o njihovi morali, vrednostih in presojah ter sodbah. Ne ve, kaj pa širša družba smatra za dobro in kaj za zlo. Niti ne tega, kar je zaželeno in kaj ni. Kaj je dovoljeno in kaj ni.

Zato je izjemnega pomena, da otroci obiskujejo vrtec in šolo, saj se velikokrat šele tam seznanjajo, kakšna pravila veljajo v določeni družbi. Sicer se lahko dogaja, da takšne osebe, ko odrastejo, počno nekaj, kar se njim zdi nujno, vendar pa je to lahko družbeno povsem nesprejemljivo in nedopustno. Kaj reči na to, kot to, da je g. Jože modro razodel to, kar velikokrat naši politiki ne znajo, ko želijo spremembe. Še posebej na področju JV Slovenije, kot se je to dogajalo lani.

- Pojavlja se mišja mrzlica, pravijo klicatelji. V zadnji tednih baje kar nekaj primerov. Gospod D. iz Ljubljane se veliko ukvarja z raziskovanjem starih podstrešij. Ljudje ga vabijo, da bi pregledal starine, ki jih tam hranijo, če je tam morda kaj vrednega za v kakšno galerijo ali antikvariat. Pa se je zgodilo, da je pri tem naletel na virus mišje mrzlice. Pravi, da je bilo hudo. Najprej so zdravniki menili, da ima covid, ker so ga spremljale bolečine v glavi, vendar pa se mu je pojavilo tudi zapiranje vode s hudo okužbo ledvic. Komaj je preživel, saj je smrtnost, kar do 15 odstotna. Edina dobra plat težave je pa v tem, da je zdaj ne more več dobiti, ker je poslej zanjo imun.
- Ferdo z Obale, je presenečen, ker so navijači PSG, kljub zmagi v Budimpešti, razbili Pariz in naredili večmilijonsko škodo? Pravi, da je to zato, ker je v Franciji sociala do brezdelnežev preveč radodarna in da se kaj takega v ZDA ne bi moglo zgoditi. Kdo ve? Preveč denarja se vrti v tem športu. Pričakovali pa smo tudi kaj kritike ali poziva s strani UEFA, da naj mladi »protestniki« ali kar pač so, raje svojo energijo transformirajo v šport in dejavno rekreacijo, a žal nič od tega.

ZDRAVILO ŠE NI DOSTOPNO

Dr. Milica Gregorič Kramberger

Foto: arhiv ZIFS

Gotovo se še spomnite zanimivih oddaj s priznano nevrologinjo profesor doktor **Milico G. Kramberger** v zadnjih letih. Te dni pa smo jo povprašali, **kako je s pričakovanimi zdravili proti demencam**, ki se napovedujejo že leta in desetletja.

Pobujajo pa velika upanja in pričakovanj, zlasti svojcev in prijateljev bolnikov z najbolj pogosto obliko demence, poimenovano po zdravniku **Aloisu Alzheimerju**.

Povedala nam je naslednje: »Zaenkrat še ne moremo povedati nič natančnega oziroma novega glede dostopnosti novega zdravila za Alzheimerjevo bolezen v Sloveniji, ZZS bo še odločal, več bomo vedeli po poletnih mesecih.«

BLIŽA SE KRESNIK Borut Pogačnik

Igor Bratož

Foto: B.P. – ZIFS 2026

V torek, **23. junija**, bo prvič **podelitev nagrad Kresnik v tivolski Švicariji**, kjer je nekoč bival tudi **Ivan Cankar**. Sicer pa so bila pretekla podeljevanja na različnih koncih Slovenije. Prvo je bilo v Razkrižju, nato pa še na Ljubljanskem gradu ter na Rožniku. Slovesnost v tivolski Švicariji, bo še bolj **približala knjige bralcem**, saj se mnogim ne bo potrebno vzpenjati na Rožnik, kamor ni javnega potniškega prometa. Tako bo **mogočen pristop tudi invalidom** in vsem tistim, ki jih **slovenska knjiga zanima**. Seveda pa **popolnoma brezplačno**.

Gost oddaje **Odprta dlan Igor Bratož** je v sredo, **3. junija 2026**, povedal tudi vrsto zanimivih prigod povezanih z nagrado Kresnik. Malokdo tudi ne ve, da **mora petčlanska žirija pregledati in prebrati okoli 200 romanov**, ki izidejo v enem letu v naši državi. Ko to opravijo, izberejo deset najboljših in med njimi kasneje še pet tistih, ki se bodo potegovali za to pomembno nagrado. Poslušalka je tudi vprašala, **koliko znaša ta nagrada** in izvedeli smo, da je po **novem to 7.000 evrov**, pred časom pa je bilo samo pet.

Skozi oddajo je tekla beseda tudi o **pomenu ustvarjalnosti ter branja**. Igor Bratož imenuje strastne bralce kar z besedo »**pleme**«. Že osnovnošolski rezultati v Sloveniji pa kažejo, da je **bralska kultura zelo na nizki stopnji**, saj so temu primerni tudi rezultati. To pa se ne dogaja samo pri nas, ampak tudi v bližnjih in daljnih deželah naše Evrope. Zato so tovrstni natečaji nujnost.

Z gostom sva se dotaknila tudi **različnih književnih smeri in slogov pisanja**, kar je bila še dodana vrednost ob tako pomembnem dogodku, kot je podelitev Kresnika. Igor Bratož pa je kot direktor žirije obljubil, da bo izbranka ali izbravec prišel tudi na našo prvo septembrsko oddajo Odprta dlan. Pri tem se spomnimo, da smo v preteklosti že imeli takšne predstavitve, kot je bil na primer **Feri Lainšček** pred leti. Letos je med nominiranci samo en moški in kar štiri ustvarjalne ženske, tako da je veliko pričakovanje, kdo bo tisti, katerega delo bo pretehtalo vse stroge kriterije petčlanske žirije?

Zanimivi oddaji lahko prisluhnete v arhivu Radia Zeleni val: <https://soundcloud.com/radiozelenival/tracks>

KNJIGE VABIJO VEDNO BOLJ NEMI DVOGOVOR Borut Pogačnik

V času, ko se na širšem področju Palestine ali Bližnjega vzhoda dogajajo najhujši pogromi civilnega prebivalstva v novejši zgodovini na sploh, je gotovo delo teologa **Hansa Ursa von Balthasarja**, izrednega pomena za **razumevanje odnosov med krščanstvom in judaizmom**. Čeprav je H. Urs von Balthasar to svoje delo napisal **že leta 1958** in ga je **Mohorjeva družba v Celju izdala 2009**, je še vedno izjemno aktualno. Zelo sodobno tudi z vidika tretje strani v tem dvogovoru, ki takrat ni bila še predvidena, kar pomeni prvotne prebivalce Palestine Arabce, ki jih H. Urs von Balthasar še ni omenjal, ker napetosti med enim, drugimi in tretjimi še niso bile tako močno stopnjevane.

Po drugi strani pa tudi zato, ker gre bolj ali manj za dvogovor med krščanstvom in judaizmom na sploh. Podnaslov dela je namreč: **Martin Buber in krščanstvo**. M. Buber je bil pomemben avstrijsko-izraelski judovski religijski filozof. Njegova dialoškost naj bi bila povsem razvidna iz njegovega temeljnega dela **Jaz in Ti**, ki ga je objavil **že leta 1923** in kjer gre za **razmerje med človekom in Bogom** ter hkrati tudi s soljudmi na eksistenčnih, dialoških in religijskih načelih. Hkrati pa je bil tudi občudovalec cionizma in mističnega judovskega kasidizma. Znano je namreč, da je moral po letu 1938 zbežati iz rodne Avstrije prav v Jeruzalem, kjer je na Hebrejski univerzi poučeval v letih med 1938 do 1951 antropologijo in sociologijo. Prav na koncu 1938 pa se je sprl celo z **Mahatmo Gandhijem**, ki je bil zelo kritičen do cionizma in je gojil simpatije tako za Jude kot tudi Arabce ter je bil mnenja, da Palestina pripada Arabcem, tako kot Anglija Angležem in Francija Francozom.

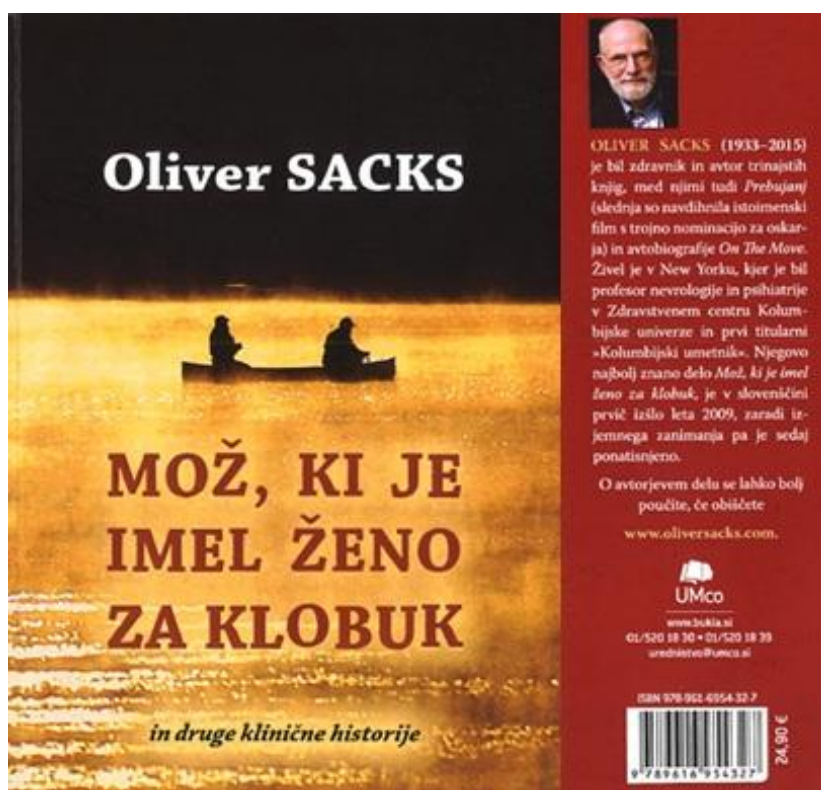
Bistvo knjige **Samotni dvogovor**, ki jo je **prevedel Anton Štrukelj**, pa ni dejavna ali sedanja politika, ampak razmerje med krščanstvom in judaizmom oziroma med Staro in Novo zavezo. Balthasar meni, da je odnos med Staro in Novo zavezo ostaja skrivnost. Ter celo več, da je to sploh začetni razkol v krščanstvu. Razkol v povezavi s Kristusom samim. In se sprašuje: ali moramo iti onkraj tega pojava in poskusiti zediniti tisto, kar je Kristus ločil? Ne verjamem, pravi še Balthasar. Takrat tudi še ni vedel, kako mogoče vzpostaviti edinost, se pravi ekumensko edinost. Navaja tudi, da bo ves Izrael rešen. To nam obljublja Apostol Pavel in je vsekakor dobro. Še pravi Balthasar.

Tudi meni, da ljudem ni dano videti celotno resnico, ampak samo njene drobce. Balthasar je utiral skupaj z Martinom Bubrom pot novi miselnosti, ki je po stoletjih medsebojnega nezaupanja, sovražnosti in zlasti neizrekljivega trpljenja judovskega ljudstva dobila domovinsko pravico tudi v katoliški Cerkvi in seveda v sodobni civilizaciji in kulturi. Navaja

papeža Janeza Pavla II., ki je leta 2000 imel nepozaben govor v Jad Vašemu – uradnemu spomeniku Izraela žrtvam holokavsta, kjer je rekel: »Judje in kristjani imamo skupno duhovno dediščino, ki izhaja iz razodetja Boga samega. Naši verski nauki in naše duhovno izkustvo zahtevajo, da premagujemo zlo z dobrim. Na tem kraju slovesnega spomina goreče prosim za to, da bi obžalovanje na tragedijo, ki jo je judovsko ljudstvo pretrpelo v 20. stoletju vodilo k novemu odnosu med kristjani in judi.« **Papež Benedikt XVI.** pa je v enem svojih del celo zapisal, da brez stare zaveze ni »dostopa do Jezusa« - »če stara zaveza ne govori o Kristusu, potem ni Biblija za kristjane.« Pri tem je verjetno mislil na preroke iz stare zaveze, ki so napovedovali Mesijo.

Kje pa smo danes v tem razmerju, pa ni več popolnoma jasno, ker je na primer: pomor kar 20.000 palestinskih otrok, prepil samotni dvogovor in ga odmaknil za čas pogroma na stran.

NEVROLOG, KI JE PRIZNAL, DA SE JE MALCE ZLAGAL Borut Pogačnik

Založba UMco, strani 315, 24,90 eur

Foto: ZIFS

Obsežno delo **Oliverja Sacksa**, ki je pri založbi **UMco** izšla prvič leta **2009** in v ponatisu leta **2015**, je pustilo vtis zelo uspešnega in strokovnega – skoraj učbenika za **razumevanje človekovega vedenja in možganov**, saj jo je napisal ugleden ameriški nevrolog, zdravnik in avtor trinajstih knjig. Žal pa se je zgodilo, da je njegovo delo na pol resnično, na pol pa fikcija. Po svetu je doživelo številne ponatise in se prodajalo kot odličen priročnik za široko javnost.

V svojih dnevnikih pa je Oliver Sacks priznal, da ga **muči krivda zaradi laži** oziroma falsificiranja v knjigi, kjer je vsaj v nekaterih primerih proizvod plod fantazije. Celo svojemu bratu je priznal, da je to bolj pravljica knjiga ter da so nenavadni opisi na pol resnični in na pol izmišljeni.

K temu ga je privedla huda tesnoba, osamljenost in razočaranje. Navedbe v tej knjigi so njemu samemu služile kot neka vrsta samoterapije in psihoanalize. Kot je odkrila **Rachel Aviv** v New Yorkerju, se je na ta način boril z lastnimi demoni in lastnim samoprezirom, ker da je bil, kot piše ona, homoseksualec, ki se je tudi javno profiliral kot tak, a je bilo v tistem obdobju to še precej tvegano.

LIKOVNA DELAVNICA V TRENTI Igor Miljavec

Likovna delavnica društva MDSS Nova Gorica

Foto: zajem zaslona MDSS Nova Gorica (Youtube)

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica organizira že **19. izvedbo Likovne delavnice v Trenti**. Med **8. in 10. junijem** bodo slepi in slabovidni člani ustvarjali pod strokovnim vodstvom **akademske slikarke Jane Dolenc** in **vizualnega umetnika Gregorja Maverja**, letošnja tema pa je »**Brda onkraj vidnega**«.

Goriška Brda, ki v zadnjih nekaj let z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica gradijo zgodbo inkluzivnega turizma za čim širšo paleto obiskovalcev, so s svojo zgodovino, predanostjo zemlji in naravi nasploh, vztrajnostjo in trdoživostjo, pa tudi kreativnim pristopom k raznolikim izzivom ter prepoznavnostjo po slastnih sadežih od češenj, breskev do grozdja in drugih enogastronomskih odličnih produktov prava destinacija za vsa čutila. Brda pripovedujejo svojo zgodbo skozi vse pore življenja svojih ljudi in prav to izraznost bodo udeleženci delavnice prezrcalili skozi svoje čute na platno.

DLAN BERE 2 – KO BESEDE OŽIVIJO Irena Radanović

Ko besede oživijo

Foto: Združenje DLAN

Pri projektu **Dlan bere 2**, ki ga izvajamo v **Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN** in ga podpira Ministrstvo za kulturo, smo s pomočjo slik nežno razkrivali sopomenke, z rokami pa jim dali novo obliko skozi kretnje. Med vrsticami in gibi so nastajale zgodbe, stkane iz razumevanja, potrpežljivosti in bližine. Vsaka beseda je zadihala drugače, vsak dotik pa je povedal več kot tisoč izgovorjenih besed.

V LJUBLJANI 20. POLETNE DRŽAVNE IGRE SPECIALNE OLIMPIADE SLOVENIJE

Drago Perko

Specialna olimpiada Slovenije
20. poletne državne igre
5.-7. junij 2026

Navijajte z nami!

Vabimo vas na 20. poletne državne igre Specialne olimpiade Slovenije, ki bodo potekale od 5. do 7. junija 2026 v Ljubljani.

Slavnostno odprtje državnih iger s predstavitvijo ekip bo 5. junija 2026 ob 18.30 na Kongresnem trgu v središču Ljubljane.

Pridite in podprite športnike!

Lokacije tekmovanj 6. in 7. junija 2026

- Športni park Kodeljevo (Gortanova ulica 21, Ljubljana)
- Vojašnica Šentvid (Ulica bratov Komel 51, Ljubljana Šentvid)*
- Balnišče Zarja (Linhartova cesta 47, Ljubljana)

Častni pokrovitelj dogodka je župan Ljubljane Zoran Jankovič.

Športni dogodek za osebe s posebnimi potrebami v Sloveniji

Program tekmovanj

Sobota, 6. junij 2026

9.00–12.00 Predtekmovanja

- Športni park Kodeljevo: atletika, namizni tenis, plavanje
- Vojašnica Šentvid*: kolesarstvo
- Balnišče Zarja: balinanje

10.00–16.00 Zdravstveni program

- Fakulteta za šport, Kodeljevo

Nedelja, 7. junij 2026

9.00–14.00 Finalna tekmovanja

- Športni park Kodeljevo: atletika, namizni tenis, plavanje, judo
- Vojašnica Šentvid*: kolesarstvo
- Balnišče Zarja: balinanje

16.00 Zaključek iger

*Za ogled tekmovanj v vojašnici Šentvid so potrebne predhodne najave, saj v nasprotnem primeru vstop na območje vojašnice ne bo mogoč. Svojo prijavo s podatki (ime in priimek, številka osebnega dokumenta) pošljite do 27. maja 2026 na e-naslov gregor.rozman@vdc.si.

Foto: VDC Tončke Hočevar Specialna olimpiada Slovenije

Ljubljana bo med 5. in 7. junijem 2026 gostila 20. državne igre Specialne olimpiade Slovenije, največji športni dogodek za osebe s posebnimi potrebami pri nas. Prireditelj dogodka je VDC Tončke Hočevar, igre pa potekajo pod okriljem Društva specialna olimpiada Slovenije.

Na državnih igrah bo sodelovalo več kot 300 športnikov, trenerjev in spremljevalcev iz vse Slovenije. Športniki se bodo pomerili v šestih športnih disciplinah: atletiki, plavanju, namiznem tenisu, kolesarstvu, judu in balinanju.

Slavnostno odprtje 20. državnih iger Specialne olimpiade Slovenije bo v petek, 5. junija, ob 18.30 na Kongresnem trgu v Ljubljani. Tekmovanja bodo nato 6. in 7. junija potekala na treh lokacijah: v Športnem parku Kodeljevo, vojašnici Šentvid in na balnišču Zarja.

Rezultati državnih iger bodo šteli tudi kot kriterij za udeležbo na poletnih svetovnih igrah Specialne olimpiade, ki bodo prihodnje leto potekale v Santiagu.

Predviden program je na voljo na spletni strani Specialne olimpiade Slovenije: <https://www.specialna-olimpiada.si/20-poletne-drzavne-igre-specialne-olimpiade-slovenije/>

Za dodatne informacije pred dogodkom in med njim je na voljo Manca Ravnikar: manca.ravnikar@mamarketing.si, 031 843 678.

TRI MEDALJE ZA SLOVENIJO

Gregor Skalicky

4. Evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju v Mariboru

Foto: Gregor Skalicky

V Mariboru v **Dvorani Tabor** je od **21. - 23. maja** potekalo **4. Evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju**. Po številu reprezentanc in tekmovalcev je bilo do sedaj največje saj je **nastopilo kar 60 tekmovalcev in tekmovalk iz 7 držav**. Prvič tudi iz Srbije in Romunije. Pričakovanja so bila velika, zato smo naredili **dobro selekcijo moške ekipe**, ki so jo sestavljali: Franjo Jelenc, **Miran Poprask**, **Aleš Peperko**, **Gregor Skalicky** in **Tomaž Klemen**. Po več ko 10-ih letih smo sestavili tudi **žensko ekipo**, ki so jo tvorile: **Kati Nikić**, **Verona Malič** in **Rozi Flisar**.

Prvi dan tekmovanja je potekalo v **ekipni tekmi** tako za moške kot ženske. Moški del reprezentance je odigral suvereno in z rezultati upravičilo boj za zlato medaljo. Franjo Jelenc – 559, Miran Poprask – 565, Aleš Peperko – 515, Gregor Skalicky – 568 in Tomaž Klemen – 538. Rezultat najboljših štirih posameznikov je bilo dovolj za skupno zmaga pred Hrvaško in Avstrijo. **Končni vrstni red: 1. Slovenija 2230**, 2. Hrvaška 2203 in 3. Avstrija 2201.

Pri ženskah pa je bil vrstni red: 1. Hrvaška, 2. Nemčija, 3. Avstrija in **4. Slovenija**. Pri ženskah je prva odigrala Rozi Flisar in z 477 dosegla najboljši rezultat pri domačinkah, druga je bila Verona Malič z 476, malo slabše pa je šlo Kati Nikić, ki je podrla 413 podrtih kegljev. Skupno gledano dober rezultat, saj so za Avstrijkami zaostale za malo več kot 20 kegljev.

V četrtek je bilo **tekmovanje v disciplini Tandem MIX**, kjer smo imeli v ognju 3 pare, in sicer Gregorja in Rozi, Mirana in Verono ter Franjo in Kati. Gregorju in Rozi se ni izšlo in sta izpadla že po predtekmovanju in dosegla skupno 10. mesto, medtem ko sta Franjo in Kati izpadla v četrtfinalu proti kasnejšima finalistoma iz Hrvaške, Miran in Verona pa sta premagala dvojico iz Češke in se uvrstila v polfinale ter si že prislužila najmanj bronasto medaljo. V polfinalu sta na žalost izgubila, a na veliko veselje in presenečenje sta dobila medaljo. **Vrstni red: 1. mesto – Hrvaška**, 2. mesto – Hrvaška in **3. mesto – Slovenija in Nemčija**.

V nadaljevanju je potekalo **tekmovanje posameznikov in posameznic**. Kati je svoj rezultat popravila in z 31 podrtimi keglji bila 11, Rozi se ni najbolje spopadla s stezami in podrla isto število kegljev ter bila 10, Verona pa je z 470 bila osma in bila veliko odkritje ženskega dela ekipe. Moški pa so imeli kar 3 igralce v boju za vrh v kombinaciji, v tekmi posamezno pa je vse odvisno od dnevnega navdiha, forme in počutja. Prvi je šel na stezo **Aleš** in presenetil z 591 podrtimi keglji ter se **zavihtel do bronaste kolajne**, ostali pa so se borili po svojih močeh, vendar odmevnejšega rezultata ni bilo. Franjo 541, Gregor 516, Miran 550 in Tomaž 529.

Slovenija je skupno osvojila 3 medalje, in sicer: **1x zlato v ekipni tekmi moški in 2 bronasti Tandem MIX Miran in Verona in posamezno moški – Aleš**. Zahvalili bi se še vsem, ki so omogočili ta projekt, predvsem pa Antonu Petriču in Sabini Hmelini.

KAKŠNE SO STAROSTNE POLITIKE Otto Gerdina

Od leve proti desni: Dr. Tanja Renner, Igor Feketija, dr. Majda Hrženjak in dr. Otto Gerdina

Foto: Eva Simetinger

V sredo, **27. maja**, je v Pritličju na Mestnem trgu v Ljubljani potekal pogovor **Starostne politike v Sloveniji med neoliberalizmom in socialno pravičnostjo**, pri katerem so sodelovali zaslužna profesorica sociologije na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani **dr. Tanja Renner**, ekonomist in državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **Igor Feketija**, ter sociologinja in raziskovalka na Mirovnem inštitutu **dr. Majda Hrženjak**.

Razpravljavci so na starostne politike v Sloveniji pogledali skozi prizmo **Neoliberalizacije starosti**, knjige angleškega analitika in gostujočega profesorja na znameniti Ekonomski fakulteti Univerze v Londonu (London School of Economics) **Johna Macnicola**, ki smo jo **lansko leto dobili v slovenskem jeziku**.

Moderator pogovora **dr. Otto Gerdina** je uvodno nakazal, kako so se v preteklih desetletjih diskurzivni premiki – na primer govor o »prevelikih stroških staranja«, »nevzdržnih pokojninah« ali »lenih upokojencih« – **prevedli v konkretne politike**: zaostrovanje pogojev za upokojitev, dvig upokojitvene starosti, krčenje univerzalnosti pravic in prenos odgovornosti na posameznike in zasebne trge.

Razprava se je nadaljevala z **vlogo medijev**, ki so pri prenašanju teh idej v javnost pogosto premalo kritični. Dr. Renner je kot primer navedla, da je leta 2012 vlada neprestano ponavljala, da je treba dvigniti upokojitveno starost. V spominu ji je ostalo, da so se vladni viri pogosto sklicevali na to, da ima Švedska že vrsto let upokojitveno starost postavljeno na 67 let, čemur je tudi sama verjela, saj je o tem brala v kredibilnih javnih medijih. Nato pa je bila zelo začudena na neki mednarodni konferenci, kjer so ji kolegice in kolegi iz skandinavskih držav pripovedovali, da to sploh ne drži. »Recimo ta hip je na Švedskem upokojitvena starost 63 let in takrat, ko so nam pripovedovali, da je 67, je bila 60 oziroma 61 let. Se pravi, gre za neke bolj zapletene reči, kakor so nam jih pripovedovali. Ljudje se lahko na Švedskem upokojijo pri 61. letu, vendar imajo dobre bonitete, če delajo do 67. leta. Mi pa smo imeli pol-informacijo, ki je skorajda **dezinformacija**.«

Dr. Majda Hrženjak je prav tako izpostavila, da pri **pokojninski reformi** ne moremo mimo političnega diskurza, ki se širi po celi družbi in razume staranje prebivalstva kot breme, kot grožnjo za javne finance.

Na vprašanje, **kje so neoliberalne sile vstopale v pripravo zadnje pokojninske reforme**, je Igor Feketija izpostavil tako imenovan načrt za okrevanje in odpornost in pojasnil, da je bilo v samem socialnem dialogu teh teženj manj, čeprav so se tudi pojavljale, denimo ko so delodajalci večkrat predlagali podaljšanje pokojninske dobe na 42 ali celo 45 let.

Med izrazito **neoliberalnimi vidiki zadnje pokojninske reforme in zakona o dolgotrajni oskrbi** je dr. Hrženjak poudarila podaljšanje referenčnega obdobja za izračun pokojnine, saj prestavi poudarek iz solidarnostnega na ekonomski zavarovalniški princip, kjer je ekonomska varnost v starosti povezana z tržno uspešnostjo posameznika. V povezavi z zakonom dolgotrajne oskrbe je dodala, da je bila precej podvržena neoliberalni logiki predvsem organizacija dolgotrajne oskrbe v praksi. Pravice so z zakonom formalno urejene, ampak **v praksi so pa ljudje usmerjeni v nizke denarne prejeme in v samoorganizacijo oskrbe**, je bila kritična. S tem je dolgotrajna oskrba nekako usmerjena nazaj v družino in na trg v Sloveniji, ter seveda v sivo ekonomijo.

Na koncu pogovora se ni bilo mogoče izogniti **aktualnemu interventnemu zakonu za razvoj Slovenije**, v zvezi s katerim je dr. Tanja Rener izpostavila predvideno možnost prejetanja polne pokojnine ob polni zaposlitvi, kar utegne ob pomanjkanju primernih zaposlitev za starejše ljudi predvsem povečati (malo drugačno) rezervno armado dela in odpreti vrata novemu poglavju neoliberalizacije starosti.

CAMINO JIH JE UTRDIL

Camino ni bil le športni ali pohodniški izziv

Foto: Odbor inPlaninec

inPlaninci po Caminu 2026: »Skupaj zmoremo 319 kilometrov potik«

Camino pomeni **mного več 25 do 30 kilometrov hoje na dan**, v sončnem, vetrovnem ali deževnem vremenu. Pomeni potovanje v najgloblje, včasih skrite in še neodkrite koticke biti. Hoditi po Caminu v veliki skupini je svojevrstna preizkušnja, test potrpežljivosti, tolerance, podpore in prilagajanja. Kljub temu **inPlaninci** niso imeli večjih težav. Vsako jutro ob šesti uri so se naravnali na ritem korakov, dvignili nahrbtnik in se podali ob Atlantiku, skozi evkaliptusove gozdove, preko peščenih plaž, skozi vasi in mesta... do naslednjega prenočišča. Na poti so premagali žulje, utrujenost in organizacijske izzive, podpirali drug drugega, se veselili med postanki in zadihali s polnimi pljuči.

Tako so na tiskovni konferenci, ki je bila v četrtek, 28. maja, v prostorih Planinske zveze Slovenije predstavili **eno največjih in najbolj vključujočih odprav Odbora inPlaninec — odpravo Camino 2026**, na katero so se **podali 8. maja in se vrnili 22. maja 2026. 28 pohodnikov in pohodnic ter psička vodnica** je v dvanajstih dneh **prehodilo 319 kilometrov** dolgo pot od Porta na Portugalskem do Santiaga de Compostele v Španiji. S hojo so začeli 10. maja v Portu,

v Santiago de Compostella so prispeli 21. maja. Naslednji dan 22. maja so svojo pot zaključili na Finisterri – simboličnem koncu sveta ob Atlantskem oceanu. Za vožnjo s kombiji so potrebovali pet dni.

»Camino 2026 ni bil le športni ali pohodniški izziv. Bil je zgodba o sodelovanju, zaupanju, vključevanju in premikanju meja mogočega. **Skupino je sestavljalo osem slepih in slabovidnih, ena gibalno ovirana, trije dolgotrajno bolni, trije nevrorazlični pohodniki ter 13 spremljevalcev, prostovoljcev in vodnikov**, ki so skupaj dokazali, da lahko tudi zahtevne poti postanejo dostopne širšemu krogu ljudi. Najstarejši pohodnik, z izkušnjami s Himalaje, je štel 84 let,« je ob zaključku poti dejal vodja odbora **Jurček Nowakk**.

Tiskovna konferenca

Foto: Odbor inPlaninec

Priprave so bile dolge in obsežne. Zavedali so se, da je organizacija prenočišč in obrokov za tako skupino zahtevna, saj večina prenočišč ne sprejema rezervacij — posteljo dobi tisti, ki prvi pride pred vrata »alberga«. Kljub temu so le dvakrat prenočili tako, da se je skupina delila, podpora iz kombijev je bila vedno blizu.

Pot skozi Portugalsko in Španijo si bodo najbolj zapomnili po tem, da so drug drugega podpirali na vsakem koraku. Tiskovno konferenco pa po tem, da je potekala v času **mednarodnega Tedna gibanja**, ki je bil med 25. in 31. majem ter je opozarjal na pomen redne telesne dejavnosti za telesno in duševno zdravje ter kakovost življenja.

Camino 2026 je obenem pokazal, kako **pomembno vlogo imata gibanje in aktivno življenje** pri krepitvi samozavesti, povezanosti in dobrega počutja. Zato jih je danes podprl tudi predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije — Paralimpijskega komiteja **Damijan Lazar**. Pohodnik **Miha Jakopin** je po prehojenih 319 kilometrih poudaril: »Veseli in ponosen sem, da sem del skupnosti inPlaninec. Po vzponu na Triglav in več kot 4.000 metrov visoki Breithorn si nikoli ne bi mislil, da se bom kdaj podal po poti Camina. Skupaj smo kot ekipa ponovno pokazali, kaj lahko dosežemo z vztrajnostjo, podporo in medsebojno pomočjo.« -se nadaljuje- (vir: **Odbor inPlaninec**)

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Boris Horvat Tihi (ZDGNS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Staša Pust (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavniki bralcev)

Izhajanje revije podpirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.